

Hiljade hidroelektrana u svetu do sredine veka mogle bi da ostanu bez dovoljno vode zbog globalnog zagrevanja, upozoravaju stručnjaci uglednog austrijskog instituta. Hidroelektrane su jedan od najvećih izvora energije u svetu i pošto ne emituju ugljenik omogućavaju zemljama da zamene fosilno gorivo i razvijaju se ekonomski bez velike emisije gasova sa efektima staklene bašte. Brazil, Egipat i Kina prednjače u korišćenju hidroenergije za proizvodnju struje.

Buduće suše mogle bi međutim da ostave hidrocentrale bez vode, upozorava Mišel van Vliet (Michelle van Vliet) iz austrijskog nezavisnog Međunarodnog instituta za primenjene sistemske analize. Institut je ispitivao kako će se različiti klimatski modeli odraziti na priliv vode reka i šta to znači za više od 24.000 hidroelektrana u svetu.

Rezultati istraživanja, objavljeni ovog meseca u časopisu Priroda promena klime (Nature Climate Change), upozoravajući su jer je zaključeno da će "klimatske promene smanjiti postojeći kapacitet hidroenergije u većini regiona u svetu".

Do 74% sadašnjih hidrocentrala do sredine veka verovatno će se suočiti sa smanjenjem kapaciteta vode koja se koriste za proizvodnju energije.

Smanjenje priliva vode za hidroelektrane najveću opasnost predstavlja za ekonomije koje se brzo razvijaju, poput južnoameričkih koje zavise od hidroenergije iz koje proizvode više od 60% struje.

Upozorava se da veliki deo Afrike, Australije, jugoistočne Azije, SAD, južne i centralne Evrope takođe može da očekuje znatno smanjenje hidroenergetskih kapaciteta.

Oko hidrološke budućnosti mnogih rečnih sistema još postoji mnogo nejasnoća ali je izvesno da će štete biti, manje ili veće, zavisno od izbora klimatskog modela, navodi se u izveštaju austrijskog instituta.

U međuvremenu neizvesnost plaši mnoge vlade i investitore. S obzirom da je vek hidroelektrana 80 i više godina, nagađanja oko priliva vode u rekama na tako dug rok predstavljaju veliki rizik. A kada se hidrocentrala izgradi, znatne su opasnosti od finansijske katastrofe, ljudskih patnji, čak i ratova zbog vode, piše britanski list Gardijan.

Navodi se primer Nila. Egipat u velikoj meri zavisi od te reke, kako zbog proizvodnje struje, tako i zbog navodnjavanja farmi u pustinji. Trenutno se međutim u Etiopiji gradi nova ogromna hidroelektrana koja bi, strahuju Egipćani, mogla da ugrozi priliv vode i predstavlja pretnju za snabdevanje energijom.

Dve regionalne super-sile, uz još osam zemalja na najdužoj reci u svetu, pokušavaju da postignu sporazum o podeli vode iz Nila. Međutim, dogovor bi bio baziran na sadašnjem prilivu vode a niko ne može da zna kakav će priliv biti ubuduće.

Međuvladin panel o klimatskim promenama objavio je prognoze koje, zavisno od modela na

osnovu kojih su rađene, idu od toga da će Nil kasnije tokom 21. veka imati 30% vode više pa do 78% manje.

Opasnost se vidi i kada je reč o Nigeru, koji teče kroz devet zemalja zapadne Afrike, i to zbog manjka padavina. Ipak, Gvineja i još neke zemlje planiraju izgradnju velikih hidroelektrana koje mogu da smanje priliv vode do drugih zemalja, poput Malija.

Isto tako Kina, Laos i druge zemlje grade brane na Mekongu, žili kucavici jugoistočne Azije, iako istraživanje austrijskog instituta ukazuje da će ta reka u budućnosti imati smanjen priliv vode.

Neke zemlje već su se suočile sa znacima upozorenja zbog klimatskih promena. U Južnoj Americi su nedavne suše u Venecueli i Brazilu ispraznile rezervoare i za posledicu imale nestašice struje. Delom zbog toga, Brazil planira da smanji zavisnost od hidroenergije u budućnosti.

Ipak, mnoge zemlje su odlučne da iskoriste hidroenergiju kao alternativu fosilnom gorivu. Tako je Kina poslednjih godina osetno povećala hidroenergetske kapacitete i planira da smanji korišćenje uglja, što ukazuje na ulaganja u dalju ekspanziju hidroenergije.

Brane nisu jedini izvor energije koji zahteva veliku količinu vode. Naime, većina elektrana na uglj, gas ili naftu, kao i nuklearne elektrane, koriste vodu za hlađenje. Uz veliki trošak, to obično znači i zahvatanje vode iz reka. Takođe, upozorila je austrijska naučnica, to znači i da će voda koja preostaje u rekama biti toplija nego danas. A elektranama za hlađenje ne treba topla nego hladna voda.

Taj problem već se pokazao, posebno 2003. za vreme suše u Evropi koja je, prema mišljenju stručnjaka, takođe bila posledica klimatskih promena. Za vreme te suše priliv vode Loare, najduže francuske reke uz koju su brojne nuklearne elektrane, bio je opasno smanjen i francuske kompanije su morale da zatvore ili smanje proizvodnju 17 reaktora kojima je bila potrebna voda za hlađenje.

izvor: dijalog.net